

2021-11-30

Justitiedepartementet

Remissyttrande över Gängbrottsutredningens förslag (SOU 2021:68)

Sveriges Domareförbund yttrar sig över remitterade förslag huvudsakligen utifrån rättssäkerhetsaspekter och hur de remitterade förslagen påverkar det arbete domarkåren har att utföra.

Utifrån dessa aspekter funderar förbundet över huruvida det nya brottet *främjande av ungdomsbrottslighet* är tillräckligt preciserat för att uppfylla kravet på legalitet och förutsebarhet inom strafflagstiftningen. Även om det i vissa fall är ofrånkomligt att de närmare gränserna för straffansvaret överlämnas till domstolarna anser förbundet att den föreslagna utformningen av straffbestämmelsen är alltför vag. Förbundet avstyrker därför förslaget i dess nuvarande form. Förbundet noterar dessutom att det angivna skyddsintresset, nämligen att barn inte dras in i kriminalitet, bör tas om hand *dels* genom att straffbestämmelsen avseende människoexploatering utvidgas till att omfatta utnyttjande av någon i brottslig verksamhet, *dels* genom medverkansansvarsbestämmelserna i 23 kap. brottsbalken.

När det gäller förslaget att sänka gränsen för *häktningspresumtion* enligt 24 kap. 1 § 2 st RB från två år till ett år och sex månader har utredningen enligt förbundet inte presenterat några övertygande skäl för en sådan förändring. Att frihetsberöva någon som häktad är ett stort intrång i den persons grundläggande fri- och rättigheter. Det krävs därför starka skäl för att utvidga den möjligheten. Ofta finns det redan idag skäl till häktning för de brott som föreslås omfattas av den nya presumptionsregeln. En sänkning av gränsen för häktningspresumtionen skulle därför förmodligen endast få en begränsad effekt men skulle i vissa fall innebära att häktning kan komma ifråga för brott med ett förhållandevis lågt straffvärde utan att det föreligger sådan flykt-, kollusions- eller recidivfara som självständigt motiverar ett beslut om häktning. Förbundet kan inte se att de skäl som utredningen framfört motiverar en sådan förändring och utvidgning av möjligheten till häktning. Förbundet avstyrker därför förslaget i denna del.

Ett av skälen för utredningens förslag när det gäller häktningspresumtionen är att reaktion på den brottsliga gärningen ska inträda snabbare genom att den dömda är fortsatt häktad i avvaktan på att domen vinner laga kraft. Enligt förbundet skulle en sådan förändring, istället för utredningens förslag, kunna genomföras genom att det införs en presumtion för att den som döms till ett fängelsestraff på ett år eller längre ska vara häktad till dess domen vinner laga kraft.

Förbundet har noterat den generella kritik som emellanåt anförs angående straffskärpningar. Det är inte förbundets sak att ha synpunkter på den generella repressionsnivån; det är en politisk fråga. Däremot ser förbundet risker med att stötvisa straffskärpningar rubbar straffsystemets in-
neboende proportionalitet. I förlängningen riskerar denna utveckling att allvarligt skada förtroendet för rättssystemet.

Detta remissyttrande har beslutats av förbundets styrelse.

Hanna Werth
ordförande